

NIEZBĘDNIK FILMOWY DLA NAUCZYCIELI

IV-VI KLASY IV-VI KLASY IV-VI KLASY IV-VI KL

Wskazówki metodyczne do prowadzenia lekcji w klasach 4-6 szkoły podstawowej, w oparciu o polskie filmy krótkometrażowe dostępne legalnie i bezpłatnie w Internecie. Inspiracje dla nauczycieli: języka polskiego, historii, WOS, przyrody, biologii, geografii, plastyki, techniki, informatyki, etyki, WDŻ i wychowawców klasowych.

DRODZY NAUCZYCIELE,

w imieniu Centrum Kultury Filmowej im. Andrzeja Wajdy, nowej warszawskiej instytucji zajmującej się edukacją i upowszechnianiem kultury filmowej, w Państwa ręce „Niezbędnik filmowy”.

To bardzo praktyczne i przystępne narzędzie, które – mamy nadzieję – stanie się dla Państwa inspiracją i pomoże w prowadzeniu lekcji, zwłaszcza w trudnych czasach nauki zdalnej. Film to atrakcyjny pretekst do pogłębionych rozmów w różnych dziedzinach, otwiera dzieci i młodzież na nowe zjawiska i problemy współczesnego świata, rozwija wrażliwość. „Niezbędnik filmowy” powstał w ramach działalności filmowej pracowni edukacyjnej dla dzieci i młodzieży „Trampolina do Kina”, w oparciu o nasze rozmowy z nauczycielami oraz przeprowadzoną w 2020 roku ankietę. Zawiera pomysły na lekcje z różnych przedmiotów (w odniesieniu do podstawy programowej): języka polskiego, etyki, plastyki, informatyki a nawet biologii, geografii czy godziny wychowawczej, w oparciu o dostępne legalnie i bezpłatnie w Internecie filmy krótkometrażowe. Krótki metraż zaproponowanych filmów pozwala na obejrzenie ich w czasie lekcji lub w ramach pracy domowej.

Naszym celem, związanym z przemianami społecznymi i technologicznymi, jest rekomendacja dla wprowadzenia edukacji audiowizualnej do szkół – liczymy, że dzięki naszej publikacji zrobimy wspólnie krok w tym kierunku.

Dziękujemy za Państwa pracę – tak trudną, ważną i odpowiedzialną.

Życzymy wiele satysfakcji z pracy z dziećmi i udanych lekcji z „Niezbędnikiem”.

Z pozdrowieniami,

Joanna Rożen-Wojciechowska, dyrektorka CKF

Katarzyna Ślesicka, zastępczyni dyrektorki CKF

„A GDYBY TAK SIĘ STAŁO”

reż. Marcel Łoziński (2007), film dokumentalny, 38'22 min.

18-letni bohater wraca do parku, gdzie dwanaście lat wcześniej spędzał czas na zabawie, ale i rozmowie ze starszymi ludźmi na poważne tematy. Przywoływane wspomnienia są inspiracją do dalszego życia i stanowią cenne wskazówki.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Film jest kontynuacją dokumentu „Wszystko może się przytrafić”, który Marcel Łoziński zrealizował dwanaście lat wcześniej z udziałem jego 6-letniego syna Tomaszka.

Słowa kluczowe:

- dzieciństwo, starość, trudne pytania, przemijanie, relacje międzyludzkie, życiowe wartości, poznawanie świata, refleksje na temat świata, wspomnienia

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Świat się zmienia, ale czy wartości również? (zajęcia z wychowawcą, etyka)
- Czy wraz z wiekiem zmienia się nasze postrzeganie świata? (etyka, język polski)
- Rola filmu dokumentalnego w utrwalaniu wspomnień (język polski, historia)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń uczy się poprzez obserwację odpowiedniego zachowania w sytuacjach społecznych;
- uczeń kształtuje samoświadomość poprzez wyrażanie i nazywanie swoich emocji, poglądów i reakcji związanych z odbiorem filmu;
- uczeń nabywa i doskonali umiejętności ujmowania rzeczywistości z różnych perspektyw.

2 —

— 3

ETYKA

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- posługuje się nazwami emocji i uczuć do opisywania przeżyć własnych oraz przeżyć innych osób w kontekście różnych doświadczeń moralnych; wykorzystuje te pojęcia do charakteryzowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych, gier komputerowych; I.1. 3)*
- wykorzystuje pojęcia dyskursu etycznego do analizowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych, gier komputerowych; I. 1. 6)*
- objaśnia, czym jest sens życia, uczciwość, roztropność, umiarkowanie, męstwo, honor; prywatność, asertywność, prawdomówność. III. 13)*

Klasy IV - VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I. 2. 8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I. 2. 11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży; I. 2. 13)*
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie. III. 2. 1)*

Klasy VII - VIII

Uczeń:

- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji. I. 1. 7)*

JĘZYK POLSKI

HISTORIA

Klasa IV

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych. III. 3)*

Propozycja zadania dla uczniów

Jak rozumiesz znaczenie tytułów „Wszystko może się przytrafić” i „A gdyby tak się stało”? Potraktuj tytuły jako punkt wyjścia do stworzenia własnej historii. Przedstaw ją w formie krótkiego opowiadania.

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, Dz.U. 2017 poz. 356]

„AGNIESZKA”

reż. Dorota Kędzierzawska (1981), etiuda dokumentalna, 06'24 min.

Agnieszka, jako jedna z wielodzietnej rodziny, ma swój własny świat, o którym dowiadujemy się dzięki poetyckim ujęciom filmowym i narracji spoza kadru naszej bohaterki. Całości dopełnia przepiękna muzyka instrumentalna.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Dorota Kędzierzawska to reżyserka filmów dokumentalnych i fabularnych, która w swojej twórczości często portretuje dzieci. Za swoje filmy otrzymała wiele nagród i wyróżnień w Polsce i zagranicą. W filmie tytułowa Agnieszka gra w klasy i bawi się z innymi dziećmi w „Baba Jaga patrzy”. To jedne z najpopularniejszych zabaw podwórkowych, w które bawiło się pokolenie Waszych rodziców.

Słowa kluczowe:

- dzieciństwo, zabawy podwórkowe, rodzina

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Moje ulubione zabawy podwórkowe (zajęcia z wychowawcą, WF)
- Ja i moja rodzina (zajęcia z wychowawcą, historia, WOS, WDŻ, etyka)
- Opisuję scenę z filmu dokumentalnego o moim dzieciństwie (język polski)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń dokonuje opisu emocji bohatera filmowego;
- uczeń, konfrontując się z problemem przedstawionym w filmie, uczy się rozwiązywania problemów i poszukiwania rozwiązań;
- uczeń kształtuje zdolności dostrzegania cudzych emocji.

Propozycja zadania dla uczniów

Zastanów się, w jaki sposób przedstawiony został w filmie świat tytułowej bohaterki. Na co została zwrócona uwaga? Stwórz pracę plastyczną na temat własnego wyobrażenia dzieciństwa. Wykorzystaj technikę kolażu (skomponuj pracę wykorzystując do tego różne materiały i tworzywa).

4 —

— 5

WYCHOWANIE
FIZYCZNE

Powiązanie z podstawą programową

Klasa IV

Uczeń:

- organizuje w gronie rówieśników wybraną zabawę lub grę ruchową, stosując przepisy w formie uproszczonej; II. 2. 3)*
- uczestniczy w wybranej regionalnej zabawie lub grze ruchowej. II. 2. 4)*

Klasa V-VI

Uczeń:

- organizuje w gronie rówieśników wybraną grę sportową lub rekreacyjną. II. 2. 4)*

Klasa IV

Uczeń:

- zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich. I. 1)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- charakteryzuje rodzinę jako grupę społeczną; przedstawia rolę rodziców i osób starszych w rodzinie; analizuje wartości ważne dla jego rodziny; II. 1)*
- analizuje wpływ, jaki rodzina wywiera na dzieci; przedstawia prawa i obowiązki dzieci w rodzinie. II. 2)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- podaje przykłady okazywania szacunku wobec rodziców, nauczycieli, koleżanek i kolegów oraz innych ludzi – dorosłych i dzieci; II. 1)*
- wyjaśnia, co to znaczy, że rodzina jest dobrem wspólnym; II. 6)*
- podaje przykłady działań będących realizacją dobra wspólnego rodziny. 1)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I.2.8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I.2.11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. I.2.13)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- w zadaniach plastycznych interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska, stosując środki wyrazu zgodnie z własnym odczuciem; w wyższych klasach podejmuje również próby rysunkowego studium z natury; II.1)*
- wyraża w pracach plastycznych uczucia i emocje wobec rzeczywistości, a także płynące z inspiracji muzycznych czy literackich (impresja i ekspresja); rysuje, maluje, ilustruje zjawiska i wydarzenia realne i wyobrażone (także w korelacji z innymi przedmiotami). II. 2)*

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

HISTORIA

WIEDZA
O SPOŁECZEŃSTWIE

ETYKA

JĘZYK POLSKI

PLASTYKA

„DEBIUT - MIŁOŚĆ”

reż. Sylwia Rosak (2015), film dokumentalny, 04'00 min.

Pierwsza miłość kształtuje myślenie o tym uczuciu i pozostaje w naszej pamięci na zawsze. Kiedy ją przeżywamy jesteśmy jednak zbyt młodzi i często brakuje nam odwagi, aby pokazać drugiej osobie, jak jest dla nas ważna.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Reżyserka filmu, Sylwia Rosak, swój film zaprezentowała na kilku zagranicznych festiwalach: w Niemczech, Holandii, USA, Kosowie i na Ukrainie.

Na festiwalu „Etiuda & Anima” w Krakowie zdobyła Nagrodę Publiczności, która często dla filmowców jest najważniejszą z nagród. Według definicji słownikowej debiut to pierwsze publiczne wystąpienie w jakiejś dziedzinie lub pierwsze oficjalnie wydane dzieło.

Słowa kluczowe:

- pierwsza miłość, rówieśnicy, różnica płci, emocje, uczucia

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Emocje i uczucia – czym się różnią? (zajęcia z wychowawcą, etyka, język polski)
- Pierwsze zauroczenie miłosne – jak je rozpoznać? (zajęcia z wychowawcą, etyka, WDŻ)
- Dziewczyny i chłopaki – wspólne sprawy i wspólne przestrzenie (godzina wychowawcza, WDŻ)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń trafnie spostrzega i nazywa przeżycia i intencje innych;
- uczeń dokonuje opisu emocji bohatera filmowego;
- uczeń kształtuje zdolności dostrzegania cudzych emocji;
- uczeń kształtuje samoświadomość poprzez wyrażanie i nazywanie swoich emocji, poglądów i reakcji związanych z odbiorem filmu.

Propozycja zadania dla uczniów

Czym według Ciebie jest miłość? Za pomocą swojego smartfona zrób zdjęcie, które będzie się odnosiło do Twoich skojarzeń z miłością i pierwszym zauroczeniem. W swojej pracy uwzględnij emocje, jakie mogą wiązać się z tym uczuciem.

6 —

— 7

ETYKA

JĘZYK POLSKI

WYCHOWANIE
DO ŻYCIA W RODZINIE

PLASTYKA

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa wybrane emocje oraz uczucia: radość, smutek, strach, wstręt, zdziwienie, gniew, akceptacja, duma, miłość, nienawiść, przyjemność, przykrość, poczucie szczęścia, poczucie wstydu, poczucie winy, zazdrość; I. 1. 2)*
- posługuje się nazwami emocji i uczuć do opisywania przeżyć własnych oraz przeżyć innych osób w kontekście różnych doświadczeń moralnych; wykorzystuje te pojęcia do charakteryzowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych, gier komputerowych; I. 1. 3)*
- wyjaśnia, czym jest miłość; charakteryzuje różne rodzaje miłości. II. 5)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I. 2. 8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I. 2. 11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. I. 2. 13)*

Klasy VII-VIII

Uczeń:

- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; I. 1. 7)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- wskazuje różnice w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców; II. 4)*
- rozumie, jak budowane są relacje międzysobowe, wyjaśnia ich znaczenie w rozwoju społeczno-emocjonalnym; potrafi przedstawić istotę: koleżeństwa i przyjaźni, sympatii młodzieńczych, pierwszych fascynacji, zakochania, miłości; zwraca uwagę na potrzebę i wartość wzajemnego szacunku, udzielania pomocy, empatii i współpracy. II. 8)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- stosuje różnorodne techniki plastyczne (proste techniki graficzne, rzeźbiarskie, malarskie, elementy obrazowania cyfrowego fotograficznego i z wykorzystaniem wybranych graficznych programów komputerowych). II. 6)*

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

„KSIĘŻNICZKA I MUR”

reż. Małgorzata Kozera (2012), film dokumentalny, 14'04 min.

Film opowiada o świecie sześciolatniej Kasi, dziewczynki z bogatą osobowością, na którą składają się wyobraźnia, ciekawość świata, energia i fantazja. Obserwujemy bohaterkę równocześnie snując refleksję o naszych planach i marzeniach.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Film nagrywany był na warszawskiej Pradze. To dzielnica, w której zachowało się najwięcej przedwojennych kamienic. Na podwórkach wielu z nich znajdują się charakterystyczne, zabytkowe kapliczki.

Słowa kluczowe:

- dzieciństwo, społeczeństwo, Warszawa, marzenia, wyobraźnia, ubóstwo, trudne dzieciństwo, relacje społeczne

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Jakie są nasze marzenia? O czym marzą inni? (zajęcia z wychowawcą, etyka, język polski)
- Ludzie wokół nas (WOS, etyka)
- Jaki powinien być dom, aby czuć się w nim bezpiecznie? (zajęcia z wychowawcą, technika)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń trafnie spostrzega i nazywa przeżycia i intencje innych;
- uczeń nabywa wrażliwość społeczną i empatię;
- uczeń dokonuje opisu emocji bohatera filmowego;
- uczeń kształtuje zdolności dostrzegania cudzych emocji;
- uczeń kształtuje samoświadomość poprzez wyrażanie i nazywanie swoich emocji, poglądów i reakcji związanych z odbiorem filmu.

Propozycja zadania dla uczniów

Zrealizujcie w grupach własny krótki film dokumentalny. Wykorzystajcie do tego swoje smartfony i darmowe aplikacje do edycji materiałów wideo (np. Quik GoPro). Niech punktem wyjścia będzie próba scharakteryzowania otaczającej Was rzeczywistości. Spróbujcie zawrzeć w filmie informacje, które są dla Was ważne: Co lubicie w świecie wokół siebie? Jakie są Wasze problemy i marzenia?

8 —

— 9

ETYKA

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

JĘZYK POLSKI

TECHNIKA

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa wybrane emocje oraz uczucia: radość, smutek, strach, wstręt, zdziwienie, gniew, akceptacja, duma, miłość, nienawiść, przyjemność, przykrość, poczucie szczęścia, poczucie wstydu, poczucie winy, zazdrość; I. 1. 2)*
- uzasadnia, dlaczego należy okazywać szacunek innym osobom; II. 2)*
- wyjaśnia, co to znaczy być osobą; objaśnia pojęcie godności człowieka. III. 1)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Rodzina. Uczeń: II)*
- charakteryzuje rodzinę jako grupę społeczną; przedstawia rolę rodziców i osób starszych w rodzinie; analizuje wartości ważne dla jego rodziny; 1)*
- analizuje wpływ, jaki rodzina wywiera na dzieci; przedstawia prawa i obowiązki dzieci w rodzinie. 2)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I. 2. 8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I. 2. 11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. I. 2. 13)*

Klasy VII-VIII

Uczeń:

- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji. I. 1. 7)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Sprawne posługiwanie się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej i mechanicznej, narzędziami pomiarowymi oraz urządzeniami domowymi. III. 2)*

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

„LATO”

reż. Martyna Jakimowska, Karol Lindholm (2016), film fabularny, 09'24 min.

Wakacje to czas przygód i spotkań z nowymi przyjaciółmi. Bohaterowie filmu poznają się latem nad mazurskimi jeziorami. Mają różne doświadczenia i emocje, jednak chęć przeżycia ekscytujących przygód i wyobraźnia, dają im gwarancję niezapomnianych wakacji.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Odgłosy przyrody mają wpływ na nasze zdrowie, zarówno psychiczne, jak i fizyczne. Czas spędzany na łonie natury pozytywnie wpływa, m. in. na: nasze zdrowie, samopoczucie i koncentrację.

Słowa kluczowe:

- wakacje, przyjaźń, moc wyobraźni, podróż, lato, wieś, przygoda, konsekwencje, odpowiedzialność

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Wakacje na wsi (zajęcia z wychowawcą, przyroda, biologia, WOS, etyka)
- Czy dzięki wyobraźni możemy przeżyć niesamowite przygody? (język polski)
- Czym jest odpowiedzialność? (zajęcia z wychowawcą, etyka, WOS)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń rozumie i prawidłowo ocenia sytuacje społeczne;
- uczeń nabywa wrażliwość społeczną i empatię;
- uczeń poznaje reguły społeczne;
- uczeń uczy się poprzez obserwację odpowiedniego zachowania w sytuacjach społecznych;
- uczeń nabywa i doskonali umiejętności ujmowania rzeczywistości z różnych perspektyw.

Propozycja zadania dla uczniów

Stwórz podcast, będący poradnikiem, jak ciekawie spędzać wakacje na łonie natury. Niech w Twoim podcaście pojawiają się odgłosy przyrody. Wykorzystaj darmowe aplikacje do nagrywania dźwięku w swoim smartfonie.

10

11

PRZYRODA

BIOLOGIA

ETYKA

WIEDZA
O SPOŁECZEŃSTWIE

JĘZYK POLSKI

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Kształtowanie postaw – wychowanie. III)*
- Dostrzeganie wielostronnej wartości przyrody w integralnym rozwoju człowieka; 2)*
- Rozwijanie wrażliwości na wszelkie przejawy życia; 5)*
- Przyjmowanie postaw współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego przez: 7)* wrażliwość na piękno natury, a także ładu i estetyki zagospodarowania najbliższej okolicy. 4)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Postawa wobec przyrody i środowiska. Uczeń: VI)*
prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; 2)*
opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody. 3)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- zna i objaśnia podstawowe pojęcia związane z oceną moralną: dobro, zło, wartość, kryterium, zasada (norma, reguła), postawa, cnota, wada, obowiązek, sankcja, sumienie, wzór, autorytet, odpowiedzialność, prawo naturalne, prawo stanowione, godność, prawa człowieka, natura ludzka, prawda, szczęście; I. 1. 4)*
- wyjaśnia, co to znaczy, że przyroda jest dobrem (wartością); V.1)*
- dostrzega wartość miejsc, w których żyje. V.2)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Społeczna natura człowieka. Uczeń: I)*
uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; wyjaśnia znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania). 1)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I.2.8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I.2.11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. I.2.13)*

Klasy VII - VIII

Uczeń:

- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji. I.1.7)*

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

„NAUKA”

reż. Emi Buchwald (2016), film dokumentalny, 19’36 min.

Historia opowiada o uczniach klasy czwartej, którzy w ramach pracy domowej mają nauczyć się na pamięć wiersza Juliana Tuwima „Nauka”. Staje się to przyczynkiem do ukazania, w jaki sposób przygotowują się do tej czynności i jak angażuje to członków ich rodzin.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Recytacja lub inaczej deklamacja to artystyczne wygłaszanie z pamięci utworu poetyckiego. Dawniej recytację traktowano jako formę rozrywki dworskiej, praktykowanej zwłaszcza wśród wyższych warstw społecznych.

Słowa kluczowe:

- edukacja, poezja, interpretacja wiersza, relacje rodzinne, trudy nauki, rozumienie świata

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Co w nauce jest tak naprawdę ważne? (zajęcia z wychowawcą, język polski)
- Jak reagować na sytuacje, w których jesteśmy oceniani? (zajęcia z wychowawcą, etyka)
- Ja i moja samodzielność w szkole i nauce (zajęcia z wychowawcą, etyka)

Kompetencje społeczno-emocjonalne

- uczeń rozumie i prawidłowo ocenia sytuacje społeczne;
- uczeń poznaje reguły społeczne;
- uczeń uczy się poprzez obserwację odpowiedniego zachowania w sytuacjach społecznych;
- uczeń poznaje zachowania asertywne;
- uczeń poznaje różne stanowiska i poglądy i konfrontuje je z własnymi.

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- zna swoje podstawowe prawa i obowiązki (ucznia, dziecka) oraz wypełnia własne obowiązki. III. 4.)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I. 2. 8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I. 2. 11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. I. 2. 13)*

Klasy VII-VIII

Uczeń:

- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; I. 1. 7)*
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania; IV. 2.*
- rozwija nawyki systematycznego uczenia się. IV. 7.*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- przygotowuje i prezentuje rozwiązania problemów, posługując się podstawowymi aplikacjami (edytor tekstu oraz grafiki, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnej) na swoim komputerze lub w chmurze, wykazując się przy tym umiejętnościami: II. 3.*
- tworzenia ilustracji w edytorze grafiki: rysuje za pomocą wybranych narzędzi, przekształca obrazy, uzupełnia grafikę tekstem,1)*
- tworzenia dokumentów tekstowych: dobiera czcionkę, formatuje akapity, wstawia do tekstu ilustracje, napisy i kształty, tworzy tabele oraz listy numerowane i punktowane, 2)*
- tworzenia krótkich prezentacji multimedialnych łączących tekst z grafiką, korzysta przy tym z gotowych szablonów lub projektuje według własnych pomysłów. 4)*

Propozycja zadania dla uczniów

Stwórz projekt swojej wymarzonej szkoły. Wykorzystaj pytania pomocnicze: Co według Ciebie będzie w niej najważniejsze? Jak będą wyglądały lekcje? Czego będziesz się uczyć? Czy w Twojej szkole uczniowie będą oceniani? Swoją myśl zapisz w formie prezentacji multimedialnej, korzystając z grafik znalezionych w Internecie. Pamiętaj o poszanowaniu praw autorskich.

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

„OCZEKIWANIE”

reż. Krzysztof Brzozowski (2013), film animowany, 10'00 min.

Oczekujący w kawiarni mężczyzna, w ramach zajęcia czasu, zaczyna składać z papierowych serwetek figurki. Chwilę później na jego stoliku wyrasta sala balowa oraz damy w pięknych sukniach i mężczyźni we frakach. W czarno-białej scenerii jedynym barwnym elementem jest symboliczna czerwona róża.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Film „Oczekiwanie” jest kolażem filmowym, łączy w sobie technikę animacji lalkowej oraz elementy tak zwanej żywej akcji. W 2001 roku Paweł Partyka stworzył film „Fantastyczny sklep z kwiatami”, który podobnie jak „Oczekiwanie” łączył animację lalkową z żywą akcją. Film Partyki również opowiada historię ożywionych figurek, tyle że powstałych z drutu florystycznego.

Słowa kluczowe:

- wyobraźnia, twórczość, bal, zauroczenie, walka o względy damy, animacja, animacja przedmiotów

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Potężna moc wyobraźni (język polski, plastyka)
- Jak opowiedzieć ciekawą historię za pomocą zwykłych przedmiotów z życia codziennego? (język polski, plastyka)
- Co to znaczy być twórczym? (zajęcia z wychowawcą)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń doskonali umiejętności komunikacyjne (nauka słownictwa, doskonalenie umiejętności czytania, dyskusja po filmie, wypowiedź na temat bohatera, problemu, itp.);
- uczeń dokonuje opisu emocji bohatera filmowego;
- uczeń kształtuje samoświadomość poprzez wyrażanie i nazywanie swoich emocji, poglądów i reakcji związanych z odbiorem filmu;
- uczeń nabywa i doskonali umiejętności ujmowania rzeczywistości z różnych perspektyw.

14

15

JĘZYK POLSKI

PLASTYKA

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV - VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I. 2. 8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I. 2. 11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. I. 2. 13)*

Klasy VII-VIII

Uczeń:

- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji. I.1.7)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Doskonalenie umiejętności plastycznych – ekspresja twórcza przejawiająca się w działaniach indywidualnych i zespołowych. Uczeń: II*
w zadaniach plastycznych interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska, stosując środki wyrazu zgodnie z własnym odczuciem; w wyższych klasach podejmuje również próby rysunkowego studium z natury; 1*
podejmuje próby integracji sztuk tworząc zespołowo teatr plastyczny (animacja form płaskich w przestrzeni plus światło i dźwięk) oraz realizując inne rodzaje kreacji z pogranicza plastyki i pokrewnych dziedzin jak pantomima, taniec, film animowany. 5*

Propozycja zadania dla uczniów

Jakie emocje towarzyszyły bohaterom filmu „Oczekiwanie”? Zastanów się, jakie przedmioty z życia codziennego można użyć do stworzenia krótkiej sceny teatru lalek. Zaanimuj wybrane przedmioty tak, aby przygotowana przez Ciebie historia odnosiła się do jakichś emocji.

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

„PLAŻA”

reż. Paweł Prewencki (2013), film animowany, 04'00 min

Krótką animacją pokazuje, jakie zwyczaje i nawyki towarzyszą ludziom odpoczywającym na plaży. Piękno natury zostaje zakłócone przez plażowiczów, którzy zapominają o dobrym wychowaniu i regulaminach użytkowania miejsc publicznych.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Do mórz i oceanów trafia tak dużo plastikowych śmieci, że według niektórych źródeł, po roku 2050, w oceanach znajdzie się wagowo więcej plastiku niż ryb.

Słowa kluczowe

- wakacje, wypoczynek, czas wolny, morze, ekologia, kultura osobista, film animowany

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Dlaczego należy szanować przyrodę i w jaki sposób możemy to robić? (zajęcia z wychowawcą, przyroda, biologia, etyka)
- Jak powinniśmy zachowywać się na plaży? (zajęcia z wychowawcą, przyroda, biologia)
- Moje ulubione miejsce wypoczynku (zajęcia z wychowawcą, przyroda, biologia, geografia, etyka)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń poznaje reguły społeczne;
- uczeń uczy się poprzez obserwację odpowiedniego zachowania w sytuacjach społecznych;
- uczeń poznaje różne stanowiska i poglądy i konfrontuje je z własnymi;
- uczeń nabywa i doskonali umiejętności ujmowania rzeczywistości z różnych perspektyw.

Propozycja zadania dla uczniów

Stwórzcie w grupach plakaty promujące zachowania proekologiczne, podkreślając, jak ważne jest dbanie o czystość przyrody. Niech każdy plakat zawiera ilustrację, odnoszącą się do problemu oraz hasło, nawołujące do odpowiedniego zachowania.

16

17

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Kształtowanie postaw – wychowanie. III*
- Dostrzeganie wielostrandowej wartości przyrody w integralnym rozwoju człowieka; 2*
- Rozwijanie wrażliwości na wszelkie przejawy życia; 5*
- Przyjmowanie postaw współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego przez: 7* wrażliwość na piękno natury, a także ład i estetyki zagospodarowania najbliższej okolicy.

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Postawa wobec przyrody i środowiska. Uczeń: VI* prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; 2* opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody. 3*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- wyjaśnia, co to znaczy, że przyroda jest dobrem (wartością); V. 1*
- dostrzega wartość miejsc, w których żyje. V. 2*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Społeczna natura człowieka. Uczeń: I* podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych. 5*

Klasy IV-VI

Krajobrazy Polski: wysokogórski (Tatry), wyżynny (Wyżyna Krakowsko-Częstochowska), nizinny (Nizina Mazowiecka), pojezierny (Pojezierze Mazurskie), nadmorski (Pobrzeże Słowińskie), wielkomiejski (Warszawa), miejsko-przemysłowy (Wyżyna Śląska), rolniczy (Wyżyna Lubelska). II.*

Uczeń:

- przyjmuje postawę szacunku wobec środowiska przyrodniczego i kulturowego Polski. 9*
- „Mała ojczyzna”: obszar, środowisko geograficzne, atrakcyjność, tożsamość. XIII.*
- Uczeń:
 - identyfikuje się z „małą ojczyzną” i czuje się współodpowiedzialny za kształtowanie ład przestrzennego i jej rozwój. 5*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- projektuje graficzne formy użytkowe (zaproszenie, okładka, plakat); kształtuje przestrzenne formy dekoracyjne i scenograficzne – indywidualnie i w zespole; umiejętności te wykorzystuje w przygotowywaniu imprez i uroczystości szkolnych, np. powiązanych z kalendarzem różnego typu świąt. II. 4*

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

PRZYRODA

BIOLOGIA

ETYKA

WIEDZA
O SPOŁECZEŃSTWIE

GEOGRAFIA

PLASTYKA

„ŚNIŁ MI SIĘ JUŻ SŁOŃ I KINO”

reż. Michał Chmielewski (2018), film fabularny, 11'21 min.

Nicolas jest zafascynowany literaturą, za kilka dni wydaje swój debiut literacki - powieść „Połamany ludzik”. Tata Nicolasa lubi zabierać syna na przejażdżki nad morze, podczas których dużo rozmawiają o życiu i sztuce. Towarzystwem Nicolasa jest Ravik, żółw stepowy.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Wbrew powszechnie krążącym opiniom żółwie nie powinny jeść sałaty. Ten rodzaj pokarmu - choć bardzo przez żółwie lubiany - jest dla nich niezdrowy i szkodliwy.

Słowa kluczowe:

- przyjaźń, miłość, zauroczenie, lato, sztuka, relacja z ojcem, rysunek, pisarstwo, przyjaźń ze zwierzętami, odpowiedzialność, relacja rówieśnicza

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Czym jest odpowiedzialność za zwierzę? (zajęcia z wychowawcą, przyroda, biologia, etyka)
- Czy przyjaźń może być ważniejsza niż miłość? (etyka, WOS)
- Co to jest pasja? O samorozwoju i odkrywaniu (zajęcia z wychowawcą, etyka)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń rozumie i prawidłowo ocenia sytuacje społeczne;
- uczeń nabywa wrażliwość społeczną i empatię;
- uczeń poznaje reguły społeczne;
- uczeń uczy się poprzez obserwację odpowiedniego zachowania w sytuacjach społecznych;
- uczeń dokonuje opisu emocji bohatera filmowego;
- uczeń, konfrontując się z problemem przedstawionym w filmie, uczy się rozwiązywania problemów i poszukiwania rozwiązań;
- uczeń poznaje różne stanowiska i poglądy i konfrontuje je z własnymi;
- uczeń kształtuje zdolności dostrzegania cudzych emocji.

Propozycja zadania dla uczniów

W filmie Nicolas udziela wywiadu swojemu ojcu, opowiadając o miłości do literatury i sztuki, a także dzieląc się przemyśleniami na temat życia. Jak myślisz, co ciekawego do powiedzenia mógłby mieć jego żółw? Napisz swoją propozycję wywiadu z żółwiem stepowym. Przy tworzeniu pytań uwzględnij potrzeby zwierzęcia.

18

19

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Kształtowanie postaw – wychowanie. III*
- Dostrzeganie wielostrandowej wartości przyrody w integralnym rozwoju człowieka. 2*
- Rozwijanie wrażliwości na wszelkie przejawy życia. 5*
- Przyjmowanie postaw współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego przez: 7* wrażliwość na piękno natury, a także ład i estetyki zagospodarowania najbliższej okolicy. 4)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Postawa wobec przyrody i środowiska. Uczeń: VI)*
- prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; 2*
- opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody. 3*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- wyjaśnia, co to znaczy, że przyroda jest dobrem (wartością); V. 1*
- podaje przykłady właściwego traktowania zwierząt. V. 8*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- Społeczna natura człowieka. Uczeń: I.*
- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; wyjaśnia znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania). 1.*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; II.2.2)*
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej. II.2.3)*

Klasy VII-VIII

Uczeń:

- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; III.2.1)*
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania. IV.2.*

PRZYRODA

BIOLOGIA

ETYKA

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

JĘZYK POLSKI

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

„WYSPA WIKTORII”

reż. Krystin Pluta (2008), film dokumentalny, 03'56 min.

Wiktoria, z powodu wyjazdu taty, może rozmawiać z nim tylko przez Skype'a. Szuka, wodząc palcem po mapie, gdzie mieszka ojciec. Chce mu opowiedzieć o czymś ważnym.

link do filmu: ckf.waw.pl/dla-nauczycieli

Czy wiesz, że...

Wyspa Wiktorii znajduje się w Kanadzie i jest jedną z największych wysp świata. Zajmuje ósme miejsce pod względem wielkości, pokonując m.in. Wielką Brytanię.

Słowa kluczowe:

- dzieciństwo, tęsknota, rozłąka, relacje międzyludzkie, wyobraźnia, samotność, smutek

Proponowane tematy do omówienia na lekcjach

- Jak radzimy sobie z rozłąką z najbliższymi? (zajęcia z wychowawcą)
- Czy wyobraźnia może nam pomóc w trudnych chwilach? (język polski, zajęcia z wychowawcą)
- Smutek, samotność, tęsknota – jak radzić sobie z trudnymi emocjami? (zajęcia z wychowawcą, etyka)

Kompetencje społeczno-emocjonalne:

- uczeń trafnie spostrzega i nazywa przeżycia i intencje innych;
- uczeń dokonuje opisu emocji bohatera filmowego;
- uczeń kształtuje zdolności dostrzegania cudzych emocji;
- uczeń kształtuje samoświadomość poprzez wyrażanie i nazywanie swoich emocji, poglądów i reakcji związanych z odbiorem filmu.

20

21

JĘZYK POLSKI

ETYKA

Powiązanie z podstawą programową

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych; I.2.8)*
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; I.2.11)*
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. I.2.13)*

Klasy VII-VIII

Uczeń:

- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji. I.1.7)*

Klasy IV-VI

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa wybrane emocje oraz uczucia: radość, smutek, strach, wstręt, zdziwienie, gniew, akceptacja, duma, miłość, nienawiść, przyjemność, przykrość, poczucie szczęścia, poczucie wstydu, poczucie winy, zazdrość. I.1.2)*

Propozycja zadania dla uczniów

W jaki sposób dbać o kontakt z bliskimi, kiedy nie możemy się z nimi spotkać? Napisz zarys scenariusza filmowego, opowiadającego historię relacji międzyludzkich w dobie komunikacji przez Internet. W swojej pracy możesz uwzględnić pytania pomocnicze: Co? Czyli jaki jest temat filmu? (poziom dotyczy treści filmu). Jak? Czyli jak ma on wyglądać? (poziom dotyczy formy filmu). Dlaczego? Czyli dlaczego chcesz o tym opowiedzieć? (poziom zawiera przesłanie filmu).

*[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Dz.U. 2017 poz. 356]

Opracowanie i redakcja: Anna Równy
Współpraca: Monika Górską, Igor Kierkosz, Kinga Molińska, Zuzanna Sorówka
Opracowanie graficzne: Łukasz Szczygielski/ARF
Korekta: Monika Mąkosa-Kowalczyk
Druk: ARF Bartłomiej Klimkiewicz

Dział Edukacji
Centrum Kultury Filmowej im. Andrzeja Wajdy
ul. Szpitalna 5/18
00-031 Warszawa

ckf@ckf.waw.pl
+48 518 640 875

[ckf.waw.pl]

Facebook: www.facebook.com/CentrumKulturyFilmowej
Instagram: www.instagram.com/ckf_im.andrzejawajdy
YouTube: www.youtube.com/c/CentrumKulturyFilmowejimAndrzejaWajdy
LinkedIn: www.linkedin.com/company/centrum-kultury-filmowej-im-andrzeja-wajdy

Niezbędnik Filmowy dla Nauczycieli do pobrania w formie pdf: ckf.waw.pl/niezbednik-filmowy

© Centrum Kultury Filmowej im. Andrzeja Wajdy